

POSUDEK OPONENTA

TURK, Tea: Identita českých komunit v Chorvatsku v první polovině 20. století.

Bakalářská práce, FHS UK, Praha 2012, 61 s.

Tématem bakalářské práce studentky T. Turk je výzkum národnostní identity českých komunit v Chorvatsku v první polovině 20. století. Autorka v úvodu práce deklaruje, že je jejím cílem zjistit, které instituce ve zmíněném období pomáhaly krajanům, aby zachovaly pocit sounáležitosti k českému národu a českému jazyku, a aby pečovaly o kulturní dědictví své „staré vlasti“. Studentka svůj výzkum založila primárně na rešerši dobových novin, které vydávaly různé krajanské organizace na území dnešního Chorvatska, a na písemných biografických záznamech žijících krajanů.

Práce je rozdělena do několika kapitol. V úvodní studentka nastiňuje téma své práce, věnuje se definici pojmů kultura a identita, s nimiž pracuje, a následně podává stručný výklad dějin českého přistěhovalectví na území dnešního Chorvatska (především do jeho daruvarské části). Největší část práce je věnována přehledu dobových krajanských novin a časopisů, které byly vydávány v první polovině 20. století. Poslední kapitola se věnuje analýze prvků konstituujících identitu Čechů v Chorvatsku ve zkoumaném období na podkladě zjištění z časopisů a novin, ale především z biografických vyprávění žijících pamětníků. Autorka práci doplnila přílohou znázorňující z větší části titulní stránky některých ze zkoumaných časopisů.

Ze zpracování tématu je zřetelné, že studentka, sama příslušnice daruvarské menšiny, má ke zkoumanému tématu blízko. Nejen, že prozkoumala spoustu klíčových zachovaných dobových materiálů, které shromažďují současné krajanské organizace, ale své závěry také konzultovala s předními zástupci české menšiny v Chorvatsku. Její práce je dobře strukturovaná a přehledná, nechybí jí ani stručný teoretický úvod definující identitu jako formu příslušnosti ke skupině, určenou především jazykem.

Největší problém práce bakalářské práce studentky Turk spatřuji ve výběru pramenů. Výzkumné zaměření práce již z názvu práce koresponduje s výběrem krajanských časopisů a novin. Autorka prozkoumala nejvýznamnější noviny, které byly ve zkoumaném období pro krajanů vydávány. Trochu matoucí je ale výběr současných biografických pramenů psané povahy na nichž je dále (a to skoro výhradně) postavena analýza prvků formujících identitu krajanů v první polovině 20. století. Práce je těmito poznatky výborně doplněna, ale autorka se tímto krokem v podstatě odchýlila od stanoveného tématu.

Připadá mi škoda, že se právě obsah sdělení dobových novin a časopisů nestal ústřední látkou poslední kapitoly práce. Proč vycházely tyto časopisy, co sledovaly? Jaké bylo jejich

politické poslání a proč se skoro vždy deklarovaly jako apolitické, když jejich redakce zakládaly politické strany a aktivně se v nich angažovali? Co v dobovém kontextu znamenají pojmy jako jsou „bratství“, „slovanská vzájemnost“, „uvědomělý krajan“, „společné utrpení obou národů“, „národně uvědomovací práce“, atd., což jsou termíny, které autorka bez většího vysvětlení přejímá z dobového tisku. Domnívám se, že zaměření bakalářské práce mohlo být zacílenější, kdyby se autorka více věnovala různým národotvorným aspektům „krajanské výchovy“ čitelné skrze dobové časopisy, které analyzovala. Také spletitost situace krajanů na území současného Chorvatska v první polovině 20. století je zajímavým tématem, jemuž se autorka věnuje spíše okrajově. Pilíře identity, které autorka v poslední kapitole identifikovala, jsou významné, ale právě kapitola o dobovém tisku je i trochu problematizuje: nelišily se v některých aspektech identity zmiňovaných rolníků, městské inteligence, antifašistických bojovníků, atd? Peripetie kolem vydávání časopisů a vzájemné antipatie různých krajanských organizací samy o sobě svědčí o tom, že otázka národní a politické identity krajanů na území dnešního Chorvatska ve zkoumaném období nebyla jednoduchá.

Bakalářská práce studentky T. Turk **Identita českých komunit v Chorvatsku v první polovině 20. století** je však pečlivě a poctivě zpracovaná a splňuje veškeré náležitosti bakalářské práce. Autorka pracuje s relevantní literaturou a s výjimkou některých jazykových neobratností je její práce příjemně strukturovaná a stylizovaná. Studentce bych jistě doporučovala, aby se tématu s podobnou pečlivostí věnovala i v dalším studiu a prohlubovala tak své znalosti o problematice. Práci doporučuji přijmout k obhajobě a navrhuji její hodnocení stupněm **velmi dobře**.

V Praze, 3. února 2012

Hana Pelikánová